

Rapport da quartal davart ils animals da rapina gronds 3/2025

30 da settember 2025

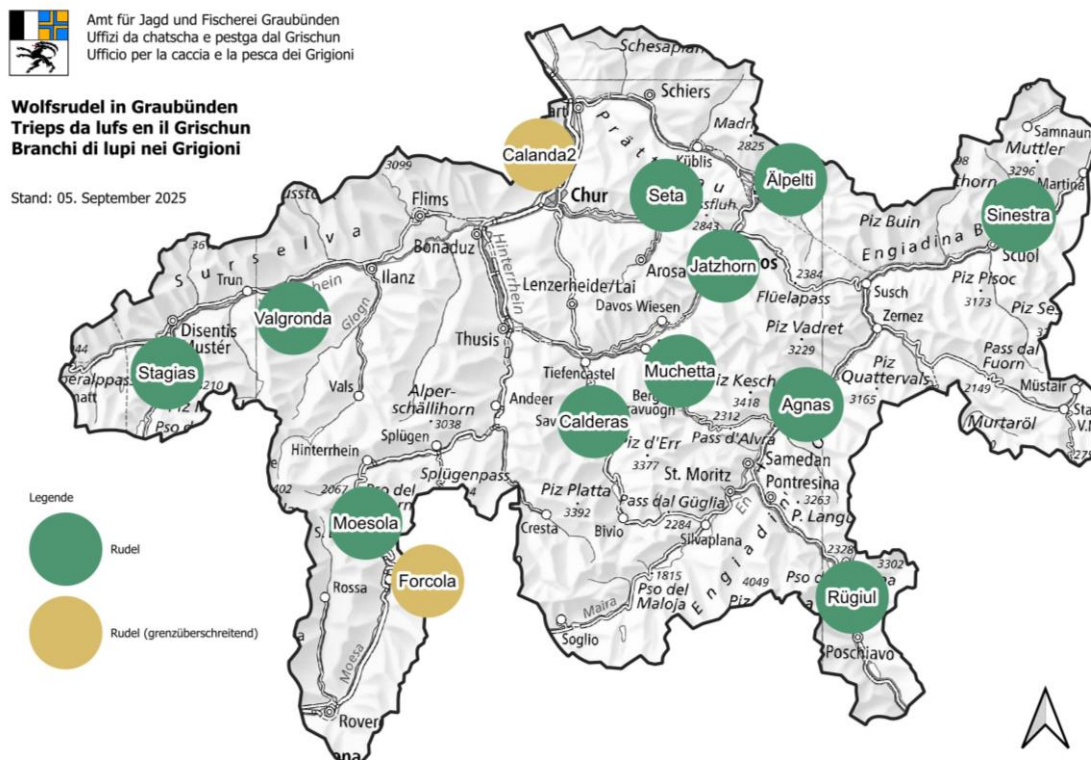
Cuntegn

1	Luf	3
1.1	Trieps	3
1.2	Pèrs da lufs	3
1.3	Perditas	4
1.4	Sajettadas da regulaziun	4
1.5	Donns d'animals da niz tras lufs	4
1.6	Lufs munids cun emetturs	5
1.7	Eveniments spezials.....	5
2	Urs	5
3	Luf-tscherver	5
4	Schacal mellen	5
5	Ulteriuras infurmaziuns	5

1 Luf

1.1 Triepts

Per ils 30 da settember 2025 èn confirmads 11 triepts da lufs entaifer il chantun e dus triepts transcunfinals.

En il decurs dal terz quartal han ins pudì confermar novs triepts en il Scanvetg/Partenz (Seta), en l'Engiadina Bassa (Sinestra) sco er en l'Engiadina'Ota (Agnas).

1.2 Pèrs da lufs

En las regions, nua ch'ins ha constatà pèrs da lufs la primavaira, è la situaziun sa sviluppada sco suonda:

Scanvetg dal Nord / Partenz dal Sid

La fin da fanadur han ins pudì confermar la furmaziun dal nov triep «Seta».

Muntogna da Schons e Mantogna

Il 3. quartal 2025 n'hai dà naginas cumprovas da dapli che in luf en il territori da la Muntogna da Schons e da la Mantogna.

Mesauc Central

En il territori enturn la vischnanca da Lostallo han ins cumprovà dus lufs durant il 3. quartal 2025. Il pèr da lufs na tutga betg tar il triep da Moesa, che viva en il Mesauc dal Nord.

Engiadina'Ota

La fin d'avust han ins pudì confermar la furmaziun dal nov triep «Agnas».

Engiadina Bassa

Il cumenzament da settember han ins pudì confermar la furmaziun dal nov triep «Sinestra».

Durant la segunda emna da settember è vegnids registradas pliras cumprovas da chagniels lufs al sid da l'En sin il territori communal da Scuol. Sin fundament da las infurmaziuns dal monitoring da lufs n'han ins betg pudì responder definitivamain fin la fin da settember, sch'i sa tracta d'in nov triep u d'ina part dal triep da lufs Sinestra.

Brusio

Er durant il 3. quartal 2025 han ins pudì cumprovar pliras giadas dus lufs sin il territori communal da Brusio ed en la part sid da Poschiavo. Las cumprovas mussan, ch'il pèr sa trategna exclusivamain da la vart ost da la val.

1.3 Perditas

Il terz quartal 2025 è vegnì chattà in luf mort en la Val Puschlav. Ils emprims scleriments da la sorveglianza da chatscha han mussà, ch'il luf è vegnì blessà mortalmain tras in sajet. La Polizia chantunala ha instradà las inquisiziuns. Per l'ulteriura analisa forensica e biologica è il cadaver dal luf vegnì surdà al Center per medischina da peschs e selvaschina (FIWI) a Berna.

Ina survista da las perditas e sajettadas d'animals malsauns e blessads tenor l'art. 8 LChP pon ins leger en il «Monitoring dal management dal luf» (www.luf.gr.ch > Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

1.4 Sajettadas da regulaziun

Ina survista da las sajettadas pon ins leger en il «Monitoring dal management dal luf» (www.luf.gr.ch > Fegls d'infurmaziun, publicaziuns, projects > Publicaziuns).

1.5 Donns d'animals da niz tras lufs

Il 3. quartal 2025 è vegnidas registradas 50 attatgas sin animals da niz (guardar tabella qua sutvart).

1. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	total
morts	1	0	0	0	1
blessads	3	0	0	0	3

2. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	total
morts	22	0	0	0	22
blessads	2	0	0	0	2

3. quartal	nursas, chauras	lamas, alpacas	arments	equids	total
morts	163	0	3	0	166
blessads	24	0	0	0	24

Total dals cas confermads fin e cun il terz quartal 2025:

Animals da niz mazzads	Animals da niz blessads
189	29

Durant il 3. quartal 2025 èn vegnidas annunziadas a l'Uffizi da chatscha e pestga (UCP) nov muntaneras da muvel grond cun cumportaments singulars. Ina reconstrucziun da l'andament da l'eveniment n'è per regla betg pussaivla ed il connex direct cun la preschientscha dal luf na po betg adina vegnir cumprovà.

1.6 Lufs munids cun emetturs

Actualmain n'è nagin luf munì cun in emettur da GPS che funcziunescha. In luf dal triep da Valgronda (Surselva) porta eventualmain in emettur defect.

1.7 Eveniments spezials

Il settember hai dà sin il territori communal da Lantsch sco er sin il territori communal da Tavau mintgamai in inscunter d'ina persuna cun in luf. En omadus cas ha il luf mussà in cumportament da fugia retardà.

Link a [Reglas da cumportament cun il luf](#).

2 Urs

Durant il 3. quartal èn entradas 47 infurmaziuns davart urs. Sin basa da las infurmaziuns èsi pussaivel da confirmar, che dus urs èn sa trategnids temporarmain en il chantun. La fin da settember eran las identificaziuns geneticas anc pendentas.

3 Luf-tscherver

Dal favrer fin l'avrigl ha gì lieu en Surselva la segunda runda dal monitoring sistematic dal luf-tscherver. Ils resultats vegnan spetgads per la fin da l'atun.

Il cumenzament da settember è in luf-tscherver giuven bandunà vegnì sajettà da la surveglianza da chatscha. L'animal aveva in fitg nausch stadi corporal ed è vegnì tramess per l'examinaziun a l'Institut per medischna da selvaschna da l'Universitad da Berna.

4 Schacal mellen

La fin da fanadur è vegnì observà in schacal mellen en la vischnanca da Valragn. Questa observaziun n'ha betg pudì vegnir verifitgada. Il cumenzament da settember è in schacal mellen vegnì observa sin il territori communal da Val S. Pieder. Er questa observaziun n'ha betg pudì vegnir verifitgada. La finala ha ina trapla fotografica furnì la cumprova.

5 Ulteriuras infurmaziuns

Sin sia pagina d'internet porscha l'Uffizi da chatscha e pestga sut www.luf.gr.ch infurmaziuns davart ils animals da rapina gronds en il Grischun.

Ultra da quai cumpara sin la pagina d'internet mintga mais il «Monitoring dal management dal luf» cun las cifras las pli novas davart il luf en il chantun.

Il sistem d'infurmaziun dad SMS è vinavant en funcziun. Las communicaziuns stattan a disposiziun a puras e purs, a la pastiglia, ad apiculturas ed apiculturs sco er a las autoritads communalas. Per l'annunzia èsi d'inoltrar il formular sut www.luf.gr.ch > Observaziuns > Servetsch d'infurmaziun dad SMS.

Infurmaziuns davart la situaziun dals animals da rapina gronds sin plaun naziunal chattais Vos sut KORA.ch.

Resultats genetics e cumprovas da lufs pli veglias pon vegnir consultads da la publicitad cun in retard da 90 dis sin la banca da datas online da KORA sut KORA Monitoring Center.